

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz (przewodniczący)

SSN Waldemar Płóciennik

SSN Zbigniew Puskarski (sprawozdawca)

w sprawie **B. R.**

skazanej za czyn z art. 178a § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

na posiedzeniu w dniu 18 listopada 2025 r.

kasacji Prokuratora Generalnego wniesionej na korzyść skazanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 24 marca 2025 r., sygn. akt III K 82/25,

1. uchyla zaskarżony wyrok i na podstawie art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k.

umarza postępowanie;

2. kosztami procesu obciąża Skarb Państwa.

[J.J.]

Waldemar Płóciennik

Kazimierz Klugiewicz

Zbigniew Puskarski

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Rybniku wyrokiem z dnia 24 marca 2025 r., sygn. akt III K 82/25, oskarżoną B. R. uznał za winną tego, że w dniu 22 grudnia 2024 r. w R. prowadziła w stanie nietrzeźwości (1mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu) w ruchu lądowym pojazd mechaniczny, a to samochód osobowy m-ki V. nr rej. [...], tj. czynu z art. 178a § 1 k.k. i za to na podstawie tego przepisu wymierzył jej karę 5 miesięcy pozbawienia wolności, warunkowo zawieszając jej wykonanie na okres próby 2 lat. Nadto orzekł wobec oskarżonej:

- na mocy art. 42 § 2 k.k. środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 4 lat,

- na mocy art. 43a § 2 k.k. środek karny w postaci świadczenia pieniężnego w kwocie 6.000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej,

- na mocy art. 178a § 5 k.k. w zw. z art. 44b § 1 k.k. przepadek pojazdu mechanicznego V. o numerze rejestracyjnym [...], który prowadziła w dniu zdarzenia.

Zasądził do oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w kwocie 180 zł.

Wyrok nie został zaskarżony przez żadną ze stron postępowania i uprawomocnił się z dniem 1 kwietnia 2025 r.

Kasację od tego wyroku wniósł Prokurator Generalny. Na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. zaskarżył wyrok w całości na korzyść oskarżonej B. R. , zarzucając „rażące naruszenie przepisu prawa procesowego, a mianowicie art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k., polegające na przeprowadzeniu postępowania i wydaniu wobec B. R. wyroku skazującego, podczas gdy oskarżona ta zmarła przed jego wydaniem, co stanowi bezwzględną przyczynę uchylenia orzeczenia, określoną w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.”. W konkluzji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest oczywiście zasadna, co pozwoliło uwzględnić ją w całości w trybie art. 535 § 5 k.p.k. Należy zarazem zaznaczyć, że zgodnie z art. 529 k.p.k. śmierć oskarżonego nie stoi na przeszkodzie rozpoznaniu kasacji wniesionej na jego korzyść.

Z akt sprawy wynika, że korespondencję wysyłaną przez Sąd Rejonowy w Rybniku do oskarżonej B. R. , w tym zawiadomienie o terminie rozprawy, urząd pocztowy zwrócił nadawcy z adnotacją, że nie została podjęta w terminie (k. 49, 50). W protokole rozprawy głównej przeprowadzonej 24 marca 2025 r. odnotowano, że oskarżona B. R. nie stawiała się na rozprawę, ale jest o niej prawidłowo zawiadomiona oraz że na podstawie art. 374 § 1

k.p.k. Sąd postanowił „prowadzić rozprawę pomimo nieobecności oskarżonej prawidłowo zawiadomionej o terminie rozprawy, uznając jej obecność za nieobowiązkową” (k.53). Na rozprawie wydano wyrok skazujący B. R. .

W toku postępowania wykonawczego ustalono, że w systemie PESEL-SAD odnotowany jest zgon B. R. , który nastąpił 6 lutego 2025 r. (k. 58). Skutkowało to wydaniem przez Sąd Rejonowy w Rybniku w dniu 23 kwietnia 2025 r. postanowienia o umorzeniu postępowania wykonawczego (k. 64). Dopiero później Sąd wystąpił do właściwego urzędu stanu cywilnego o nadesłanie odpisu skróconego aktu zgonu B. R. . Urząd Stanu Cywilnego w R. przekazał ten dokument, oznaczony numerem [...]. Potwierdzono w nim, że B. R. urodzona [...] 1973 r. w R., córka J. i T.(dane tożsame z podanymi w wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku), zmarła 6 lutego 2025 r., a zatem przed wydaniem skazującego ją wyroku. Oznacza to, że w niniejszej sprawie już na etapie postępowania rozpoznawczego wystąpiła negatywna przesłanka procesowa z art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k., która powinna skutkować umorzeniem postępowania karnego, co nie nastąpiło wobec braku wiedzy Sądu o śmierci oskarżonej. Nie zmienia to jednak faktu, że zaistniało uchybienie określone w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. i że zachodzi konieczność wyeliminowania z obrotu prawnego wyroku skazującego B. R. .

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy zgodnie z wnioskiem kasacji uchylił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w Rybniku i na podstawie art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. umorzył postępowanie. Rozstrzygnięcie o kosztach procesu znajduje oparcie w art. 632 pkt 2 k.p.k.

[J.J.]

[a.ł.]

Waldemar Płóciennik

Kazimierz Klugiewicz

Zbigniew Puskarski